

**TURVALLISUUS- JA KEMIKAALIVIRASTON (Tukes)
TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA
VUOSILLE 2013 – 2016**

23.9.2011

1 Johdanto

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) toiminta- ja taloussuunnitelma 2013-2016 on kytketty työ- ja elinkeinoministeriön konsernistrategian, hallitusohjelman (22.6.2011) sekä sisäasianministeriön sisäisen turvallisuuden ohjelman (8.5.2008), liikenne- ja viestintäministeriön VAK- strategia-asiakirjan, maa- ja metsätalousministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä ympäristöministeriön strategioiden ja Tukesin toimialan neuvottelukuntien tavoitteisiin.

Resurssisuunnitelmaan sisältyy määrärahan peruslaskelman lisäksi myös muutosehdotus.

1.1 Toiminta-ajatus, arvot ja visio

Toiminta-ajatus

Tukes valvoo ja edistää tuotteisiin ja palveluihin sekä tuotantojärjestelmiin liittyvää turvallisuutta ja vaatimustenmukaisuutta.

Arvot

Toimintaa ja päätöksiä ohjaavat seuraavat arvot:

- yhteistyö
- palveluhenkisyys
- asiantuntijuus
- työhyvinvointi

Visio

Turvallinen, luotettava ja ekologisesti kestävä yhteiskunta.

2 Toimintaympäristön muutokset

Toimintaan vaikuttavia keskeisiä toimintaympäristömuutoksia ovat:

Tehtävälueen laajeneminen, alueellistaminen ja tuottavuusvaatimukset

Tehtävälue on vuoden 2011 aikana laajentunut kemikaalituotevalvonnan tehtäviin ja uuden kaivoslain viranomaistehtäviin. Henkilöstö on lisääntynyt sadalla henkilötyövuodella lähes 220 henkilöön. Osittainen alueellistaminen Tampereelle toteutui vuonna 2010. Kaivosviranomais-tehtävien sijoittaminen Rovaniemelle on alkanut. Muutoksessa ovat *osaamisen säilyttäminen ja siirto* edelleen kriittisiä.

Valvontatehtävien lisääntyminen, alueellistamisen toimeenpano, henkilöstön vaihtuvuus ja julkisen talouden tiukkuus aiheuttavat paineita tuotosten määrään ja toimitusaikoihin. *Hyvä toimintataso edellyttää toimintojen priorisointia, yhtenäistämistä, keskittämistä, sähköistämistä, osaamisen kehittämistä, sisäistä ja ulkoista yhteistyötä sekä työhyvinvointiin panostamista.*

Muutokset toimijakentässä ja yhteiskunnassa

Teollisuus on kokenut rakennemuutoksia. Investoinneissa on ollut vaihtelua, myös ajoittaista kasvua. Lähitulevaisuus on kuitenkin epävarma, sillä taloudellinen epävarmuus markkinoilla on suuri. Muutokset voivat vaikuttaa Tukesin palvelujen kysyntään ja olla lisähaaste turvallisuuden kehittymiselle. Kaivostoiminnan volyymin odotetaan kasvavan merkittävästi lähivuosina.

Turvallisuusarvot ovat myös muutoksessa. Kuluttajien ja kansalaisten arkikäyttäytyminen ja -asenteet eivät useinkaan vastaa heidän yleistä suhtautumista turvallisuuteen. Toisaalta edelläkävijäyrityksissä turvallisuusarvot nähdään myös taloudellisen lisäarvon tuottajana.

Yritysten rakenteiden ja liiketoimintamallien muutokset (keskittyminen, toiminnan ja omistuksen eriytyminen, alihankinta- ja verkkomainen toiminta), kansainvälistyminen, ICT ja automaa-

tio, palveluvaltaistuminen, työvoiman, tavaroiden ja palveluiden vapaa liikkuvuus ja lisääntyvä sähköinen kaupankäynti heijastuvat myös Tukesin toimintaympäristöön keskipitkällä aikavälillä. Energiatohokkuuden merkitys kasvaa ja eri energiatuotantomuotoihin kohdistuu ympäristö- ja ilmaston suojeleminen aiheuttamia muospaineita. Muutokset näkyvät yrityksissä toimintojen rajapintoihin liittyvinä turvallisuusriskeinä ja vastuurajojen hämartyminen. Turvallisuusvalvonnan ja myös kuluttajan kannalta turvallisuusriskien havaitseminen ja vastuutahojen tavoittaminen vaikeutuu. Muutokset on kyettävä ottamaan huomioon säädöksissä ja niiden toimeenpanossa sekä valvonnan kohdistamisessa oikeisiin toimijoihin. *Oikean ja ymmärrettävän tiedon hankinta ja aktiivinen turvallisuusviestintä korostuvat. Sosiaalisen median hyödyntäminen tarjoaa uusia mahdollisuuksia. T&K-toiminnan ja yhteistyön tarve viranomaisien kesken EU:n sisällä, Pohjoismaiden kesken ja kansallisesti kasvaa.*

Säätelyn lisääntyminen

Tavaroiden ja palveluiden vapaata liikkuvuutta koskeva EU:n yhdyntymis- ja harmonisointikehitys jatkuu. NLF-säädöstö¹ yhdenmukaistaa tuotteiden markkinavalvontaa ja lisää kansallisten ja EU:n valvontaviranomaisten tehtäviä sekä yhteistyö- ja koordinoitutarvetta. Tukesin toimialoilta on jatkuvasti valmisteilla uusia EU- ja kansallisia säädöksiä. Näiden valmistelu, toimeenpano ja valvonta vaativat resursseja. Tehokas valvonta ehkäisee kilpailun vääristymiä ja edistää vastuullisten yritysten kilpailukykyä. *Säädösten valmistelu-, valvonta-, toimeenpano- ja raportointityö sekä osaamisvaatimukset lisääntyvät. Riskiperusteisen valvonnan ja T&K-toiminnan merkitys sekä tehokkuusvaatimukset kasvavat.*

Teknologinen kehitys ja uudet innovaatiot

Teknologinen muutos ja innovaatiot ovat Tukesin toimialueella jatkuvia. Yksittäisten teknologioiden nopea kehitys - esim. uudet energia- ja nanoteknologiat - näkyy tekniikan sovelluksissa erilaisissa laitoksissa, laitteistoissa ja tuotteissa. Uusia teknologioita otetaan käyttöön ja tuodaan uusille markkinoille. Tämä vaikuttaa kaupankäyntiin, tuotteiden ja järjestelmien käyttöön sekä kuluttajien ja ammattilaisten käyttäytymiseen. Nanoteknologia, hormonitoimintaa häiritsevät aineet ja kemikaalien yhteisvaikutukset ovat uusia painopistealueita kemikaalien riskinarvioinnissa. Automaatio, tietojenkäsittely ja tietoliikenne integroituvat osaksi erilaisia laitteita ja laitteistoja. Teknologioiden kehitys yhteiskunnassa tapahtuvan sosiaalisen ja väestöllisen eriytyksen kanssa näkyy ihmisten erilaisina valmiuksina (osaaminen, varallisuus) turvallisen teknologian hyödyntämiseen. *Turvallisuussäätelyn, -valvonnan ja viestinnän sekä osaamisen kehittämisen tarve lisääntyy. Viranomaisen reagointi-aika muutoksiin vähenee.*

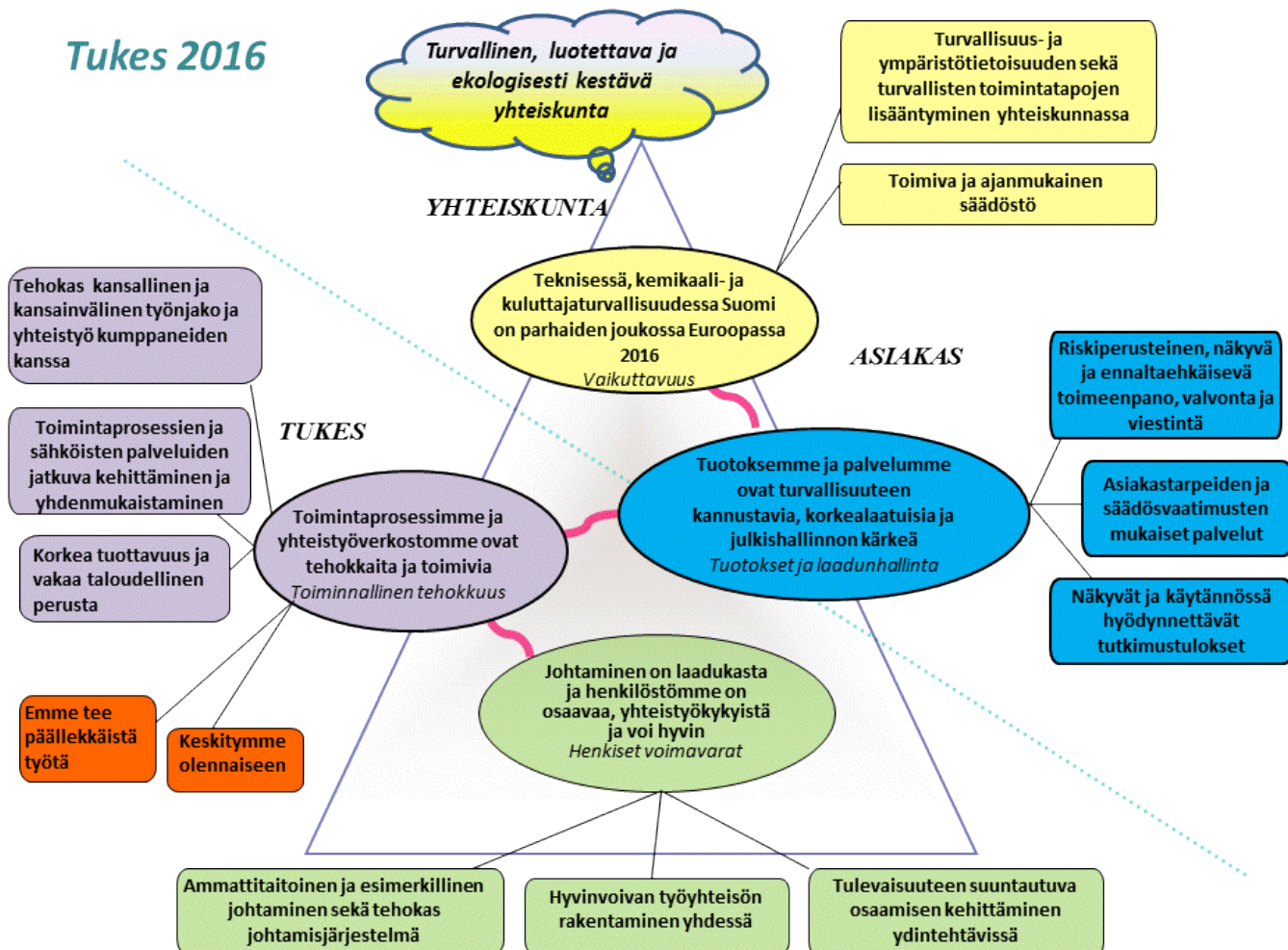
Muutoksiin varaudutaan Tukesissa seuraavasti:

- *priorisoimalla ydintoimintoja ennaltaehkäisevään, riskiperusteiseen valvontaan ja viestintään asiakasvaikuttavuuden ja yhteiskunnallisen vaikuttavuuden perusteella*
- *toimimalla tiedonvälittäjänä ja -jalostajana kansalaisille, kuluttajille ja toiminnanharjoittajille*
- *osallistumalla kansallisen ja kansainväliseen yhteistyöhön valvonnassa, viestinnässä ja T&K-toiminnassa*
- *vaikuttamalla toimialan kansalliseen ja EU-säätelyyn*
- *ennakoimalla teknologisia riskejä sekä osallistumalla riskienhallinnan keinojen ja menetelmien kehittämiseen*
- *osaamisen jatkuvalla kehittämisellä ydintehtävissä, erityisesti nousevien riskien arvioinnissa*
- *uudistamalla, yhtenäistämällä ja sähköistämällä toimintaprosesseja*
- *yhdenmukaistamalla valvontamenettelyjä.*

¹ NLF= New Legislative Framework

3 Toimintalinjaukset ja tavoitteet

Vision toteuttamiseksi Tukes on asettanut seuraavat tavoitteet ja tehnyt strategiavalinnat:

Kuvion keskiosassa visio on jaettu osavisioksi vaikuttavuuden, tuotosten ja palveluiden, toiminnallisen tehokkuuden ja henkilöstön/osaamisen näkökulmista. Kuvion ulkokehällä on visiotavoitteiden toteuttamiseksi tehdyt (strategiset) valinnat. Toiminta- ja taloussuunnitelma on laadittu niin, että strategisille valinnoille on asetettu täsmällisemmät tavoitteet ja mittarit.

3.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Turvallisuus- ja ympäristötietoisuus sekä turvalliset toimintatavat lisääntyvät yhteiskunnassa

Tavoitteen saavuttamista seurataan turvallisuus- ja luotettavuustason kehittymistä kuvaavien indikaattoreiden avulla. Indikaattoreiden tavoitekausi yltyy vuoteen 2016. Indikaattoristo ja tavoitearvot täsmennetään vuoden 2012 aikana. Seuraavassa oleellimmat indikaattorit (tarkemmat indikaattorit sisältyvät tulossopimukseen):

Turvallisuusriskien hallinnan puutteista johtuvat henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahingot eivät lisääny Tukesin toiminta-alueilla.

- Toimialueella kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien (pl. sähköpalokuolemat, lukumäärien 10 vuoden liukuva keskiarvo (lähtövuosi 2004: 9,2). Tavoite v. 2016 <8,1
- Sähköpalokuoleminen lukumäärä (2004: 25). Tavoite v. 2016 <17

Tuotteiden, laitteistojen ja laitosten tekninen turvallisuus ja luotettavuus pysyvät vähintään ennallaan

- Markkinoilla olevien vakavasti puutteellisten sähkötuotteiden (taso 0-1, asteikolla 0-5) 5 vuoden keskiarvo alenee.

Turvalliset toimintatavat lisääntyvät yhteiskunnassa

Yritysten, toiminnanharjoittajien ja kansalaisten toimintatavat tulevat turvallisemmiksi

- Toimintatavoiltaan merkittävästi puutteellisten (taso 0-1, asteikolla 0-5) kemikaali- ja räjähdetuotantolaitosten osuus valvontakohteista vähenee (%). Tavoite v. 2016 <5 %.
- Kemikaali- ja räjähdetuotantolaitoksien, joissa riskienhallinta on hyväksyttävällä tasolla (vähintään 3 asteikolla 0-5), osuus valvontakohteista kasvaa (%). Tavoite v. 2016 > 50 %.
- Rekisteröitävien painelaitteiden määräaikaistarkastusten kattavuus paranee (%). Tavoite v. 2016 >90 %

Toimiva ja ajanmukainen säädöstö

Tukes tukee asiantuntemuksellaan toimialan lainsäädännön kehittämistä ja toimeenpanoa. Osallistutaan EU- ja kansallisen lainsäädännön valmisteluun (esim. NLF-tuotedirektiivit, biosidiasetus ja Seveso-direktiivi, kemikaalilain kokonaisuudistus, rakennustuoteasetus ja kasvin-suojeluainelainsäädäntö, REACH-asetuksen uudelleen tarkastelu). Valvonnasta, sidosryhmäyhteistyöstä sekä tutkimus- ja selvitystoiminnasta saatua tietoa hyödynnetään kehitystyössä. Kansallisen säädöstön kehittämisessä hyödynnetään standardointia sekä teknistä ohjeistusta.

Tavoitteina on:

- turvallisuussäädösten toimivuus arvioitu 2013 (alue sovitaan TEM:n kanssa),
- toimialueen EU- säädösten jälkiseurantaan ja uudelleentarkasteluun osallistuttu (REACH, CLP ja muut kemikaalisäädökset, NLF, osallistuminen, raportoinnit) sekä
- toimialan uudet säännökset oikein kohdennettuja, selkeitä, toimeenpantavissa ja parantavat turvallisuustasoa eivätkä päällekkäisiä tai ristiriitaisia.

3.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

3.2.1 Tuotokset ja laadunhallinta

Toimeenpano, valvonta ja viestintä on näkyvää, riskiperusteista ja ennaltaehkäisevää

Tukesin palvelut ja tuotokset muodostuvat ennakoivasta (proaktiivinen) ja jälkikäteisvalvonnasta sekä niitä tukevista viestinnästä ja T&K- toiminnasta.

Tuotteita valvotaan markkinavalvonnalla vaarallisten tai muuten vaatimusten vastaisten tuotteiden poistamiseksi markkinoilta ja määräysten noudattamisen varmistamiseksi.

Laitoksissa Tukes valvoo säännöllisten valvontakäyntien perusteella säädösvelvoitteiden noudattamista vaarallisia kemikaaleja käyttävissä tuotantolaitoksissa ja varastoissa, kaivoksissa, räjähdetehtaissa ja painelaittekohteissa. Valvonta kohdennetaan alueille, joissa riskit ovat suurimmat. Valvontakäyntejä vähennetään, mikäli tulokset ja yritysten vapaaehtoiset järjestelmät sen sallivat.

Tavoitteena on, että:

- valvonta on riittävän kattavaa ottaen huomioon kunkin toimialan erityispiirteet,
- vaarallisimpia/vaatimustenvastaisimpia tuotteita tai palveluita on vähemmän,
- terveydelle ja ympäristölle haitallisimpien kemikaalien riskit on tunnistettu ja ne ovat hallinnassa,
- riskiperusteinen priorisointi käytössä keskeisillä säädösalueilla,
- suunniteltu valvonta toteutuu 100 % (*toteutuneet / suunnitellut valvontatoimenpiteet*) sekä

- toiminnanharjoittajien omaehtoisien valvonnan osuus lisääntyy Tukesin valvontaan verrattuna.

Valvontakäynnit yhteensä	2010 tot	2011 arvio	2012 arvio	2013 arvio	2014 arvio	2015 arvio	2015 arvio	2016 arvio
Valvontakäynnit yhteensä	4 843	4 300	4 300	4 300	4 300	4 300	4 300	4 300
Kuluttajatuotteiden ja kemikaalien valvontatapaukset	322	580	580	580	580	580	580	580
Yhteensä	5 165	4 880	4 880	4 880	4 880	4 880	4 880	4 880

Aktiivisella viestinnällä tuodaan valvonnan tulokset asiakkaiden ja yhteiskunnan hyödynnettäväksi ja vaikutetaan ennakoivasti kansalaisten asenteisiin ja käyttäytymiseen. Erityistä huomiota kiinnitetään viestinnän selkeyteen ja ymmärrettävyyteen, tavoitettavuuteen ja helppokäyttöisyyteen. Viestintäkanavia käytetään monipuolisesti eri kohderyhmien tarpeet huomioon ottaen. Viestinnän päätuotoksia ovat verkkosivusto ja siihen liittyvä sähköinen palvelukokonaisuus, neuvontapalvelut, mediaviestintä ja muut tiedotteet, julkaisut, tietopalvelut, intranet ja muut sisäiseen viestintään liittyvät tuotokset. Tavoitteena on, että:

- toiminnanharjoittajien toimintaedellytykset ovat säädösvelvoitteiden täyttymisen kannalta tasapuolisia (valvonnan uskottavuus),
- toimijoiden ja kansalaisten tieto heitä koskevista vaatimuksista lisääntyy, turvallinen toiminta lisääntyy,
- palveluiden käyttäjät löytävät palvelut helposti,
- Tukesin verkkopalvelun käytettävyyden on hyvä, ja sivustolla olevat tiedot ovat jatkuvasti ajantasaisia,
- Tukes-lähtöiset turvallisuusviestinnän keskeiset teemat ovat selvästi näkyvissä viestintävälineissä (yleis- ja ammattimedia),
- viestintä säädösmuutoksista, merkittävistä valvontatoimenpiteistä, onnettomuustutkinnasta ja projekteista on systemaattista ja kattavaa sekä
- REACH- ja CLP-neuvontapalvelu, Ekosuunnittelu.info-sivusto ja muut Tukesin neuvontasivustot tarjoavat ajantasaista tietoa toiminnanharjoittajille heidän velvollisuuksistaan ja vastaa tavoiteajassa heidän kysymyksiinsä.

Viestintää uudistetaan yhteisöllisen median suuntaan. Uudistamisessa hyödynnetään kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä ja verkostoja. Sisäinen viestintä on vuorovaikutteista ja aktiivista.

Viestintätuotokset

Tuotokset yhteensä	2010 tot	2011 arvio	2012 arvio	2013 arvio	2014 arvio	2015 arvio	2016 arvio
Tiedotteet, julkaisut ym	92	110	110	110	110	110	110
Verkkopalvelujen käyttö	1 580	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
REACH- ja CLP- neuvontapalvelu (kpl)	-	700	700	700	700	700	700

Suunnitelmakauden alkuvaiheessa painottuvat REACH- ja CLP- asetusten edellyttämien neuvontapalvelujen varmistaminen sekä tiedottaminen uudesta kaivoslaista sekä EU- säädöksistä ja niiden johdosta annettavasta kansallisista säädöksistä.

Asiakastarpeiden ja säädösvaatimusten mukaiset palvelut

Tukes valvoo lupien ja turvallisuusselvitysten perusteella säädösvelvoitteiden noudattamista vaarallisia kemikaaleja käyttävissä tuotantolaitoksissa ja varastoissa, kaivoksissa, räjähdetehaitaissa ja painelaitekohteissa. Laitteistovalvonnassa varmistetaan vastuuhenkilöiden pätevyys, käsitellään liikeilmoitukset ja valvotaan toimintaa mm. ilmoitusten, rekisterien ja omaaloitteisen valvonnan keinoin. Valvonnalla varmistetaan palveluiden säädösten mukainen toiminta ja toimintaedellytykset.

Kemikaalien turvallisuus varmistetaan riskinarvioinnin ja -hallinnan menettelyin kansallisesti EU-tason toimeenpanossa. Kemikaalituoterekisteriä (KETU) hyödynnetään kemikaalien riskinhallintatehtävissä. Valvonnassa tavoitteena on reagoida vakaviin puutteisiin nopeasti.

Uutena tehtävänä korostuu alueellisen ja paikallisen valvontatoiminnan ohjaus- ja yhtenäistämistehtävä.

Kaikilla palvelualueilla huomioidaan asiakkaiden tarpeet ja aikataulut.

Kemikaalituotevalvonnan ja kaivosvalvonnan käsittelyaikatavoitteet otetaan käyttöön suunnitelmakauden alkupuolella.

Keskeiset tavoitteet ovat:

- asiakastyytyväisyys korkealla tasolla (esim. asteikolla 1-5, väh. 4)
- kemikaalien arvioinnit toteutettu sovitun mukaisesti,
- tavoiteajoissa pysyminen,
- tieto keskeisistä säädös- ja muista keskeisistä muutoksista saatavissa verkossa sekä
- kaikkien toimialojen neuvontapalvelut verkossa.

Käsittelyaikatavoitteet	Enimmäisaikatavoite	2010 tot	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	(pv)		tavoiteajassa käsiteltyjen asioiden osuus (%)					
*Kuulemis- ja lausuntomenettelyä edellyttävät luvat ja ilmoitukset	180	80	80	80	90	90	90	90
*Muut luvat ja ilmoitukset	80	86	90	90	90	90	90	90
Pätevyysarvioinnit	20	99	90	90	90	90	90	90
*Siirtotodistukset	7	77	95	90	90	90	90	90
*Sähkölaitteistojen käytönjohtaja -ilmoitukset	20	51	80	80	90	90	90	90
*Sähköurakointi-ilmoitukset	20	27	80	80	90	90	90	90
*Kylmälaitteiden ilmoitukset	60 ¹	65 ¹	60 ¹	80	90	90	90	90
*Räjähteiden vaarallisuusluokitus	60	70	95	90	90	90	90	90
*Vakavamman riskin kulutustavara- ja kuluttajapalvelusilmoitusten käsittely	42	100	90	90	100	100	100	100
*Rapex-tiedonvälitys	2	100	95	100	100	100	100	100
*REACH ja CLP-neuvontakyselyn kirjallisen vastaus	14	-	90	90	90	90	90	90

¹)uusista säädöksistä johtuva siirtymäkausi; enimmäisaikatavoite muutettu v.2010 ja 2011 60 päiväksi (aik. 20 pv) ja käsittelyaikatavoite 60 %:ksi

Valvontatuotokset	2010 tot	2011 arvio	2012 arvio	2013 arvio	2014 arvio	2015 arvio	2016 arv
Luvat ja ilmoitukset	11 942 ¹⁾	6 300	4 750	4 750	4 750	4 750	4 750
Kasvinsuojeluaineiden ja biosidien hyväksymispäätökset		297	332	250	250	250	250
Kemikaalien ja kasvinsuojeluaineiden riskinarviointi EU:lle	-	7	3	3	3	3	3
REACH- ja CLP-asetusten mukaiset arviointitehtävät	-	108	115	115	115	115	115
Turvallisuusselvitykset	13	-	50	-	-	-	-
Tutkinnot	1 685	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Kemikaali-ilmoitukset	-	12 000	12 000	10 000	9 000	9 000	9 000
Korjattavaksi palautetut ilm.		3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Painelaitt. ktön muutokset	200	200	200	200	200	200	200
Rekisteröinnit	11 000	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000	13 000
Sähkölaitteist. ilmoitukset	750	500	500	500	500	500	500
Kuluttaja- ja Rapex-ilmoitukset	1 850	1 210	1 250	1 250	1 250	1 250	1 250
Muut selvitykset ²⁾	1 800	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Tuotokset yhteensä	29 240	39 622	38 200	36 068	35 068	35 068	35 068

1) Vv:na 2009 -2011 säädösmuutoksista johtuva siirtymäkausi, 2) Sis. testattavat sähkötuotteet, asiakirjavalvonta, asiakkaiden selvityspyynnöt (sähköurakointi ja -laitteet), töiden johtajan nimeämisen kehotuskirjeet (sähköurakointi)

Näkyvät tutkimustulokset ja valvontahavainnot

T&K- toiminta tukee ennaltaehkäisevää valvontaa ja viestintää. T&K- toiminta perustuu Tukesin tutkimuslinjaukseen ja sen tutkimusohjelmaan sekä valvontatietojen hyödyntämiseen. Tukesin tutkimuslinjausta ylläpidetään niin, että se vastaa koko laajentuneen Tukesin tutkimustarpeita.

T&K- toimintaa tehdään aktiivisessa yhteistyössä sidosryhmäkumppaneiden sekä keskeisten turvallisuus- ja tutkimustoimijoiden kanssa. Tutkimustoiminnassa edistetään Tukesin toimialueiden turvallisuustutkimuksen kehittymistä sekä verkottumista kansallisesti ja kansainvälisesti. Projektit linkitetään muihin toimialan kansallisiin tai kansainvälisiin T&K -kokonaisuuksiin (tutkimusohjelmat, EU-tutkimus). Projektitoiminnassa lisätään organisaatorajat ylittäviä yhteisprojekteja. Verkottuneella projektitoiminnalla edistetään henkilöstön osaamisen ja asiantuntemuksen kehittymistä.

Tutkimustoiminnassa keskitytään Tukesin toimialan kannalta tärkeisiin ja hyödynnettäviin aiheisiin. Tutkimus- ja selvityshankkeissa painotutaan turvallisuustason seurantaan ja arviointiin (valvonnan suuntaaminen ja ennakointi), riskien arviointiin ja riskien hallintaan sekä lainsäädännön toimivuuteen ja sen kehittämistarpeisiin.

T&K- toiminnan tulokset hyödynnetään ja viestitään tehokkaasti. Toimialan kansallisia ja kansainvälisiä tutkimuksia ja selvityksiä seurataan ja hyödynnetään aktiivisesti.

Keskeiset tavoitteet ovat:

- toimialan rekistereihin kerättyä analysoitua tietoa hyödynnetään viestinnässä ja valvonnassa,
- rekistereissä olevaa julkisen tiedon hyödyntäminen lisääntyy sekä
- Tukesin tutkimuslinjaus toteutuu.

3.2.2 Toiminnallinen tehokkuus

Toimintaprosessien ja sähköisten palvelujen jatkuva kehittäminen ja yhdenmukaistaminen

Suunnitelmakauden alkuvaiheessa keskitytään muutosten toteuttamiseen - toiminta useassa toimipaikassa ja uusien tehtävien integrointi (kemikaalien tuotevalvonta ja kaivoslain mukaiset tehtävät). Synergiahyötyjen saamiseksi jatketaan toimintaprosessien kehittämistä ja yhtenäistämistä.

Tietohallintostrategia valmistuu kehitystyön pohjaksi 2011. Suunnittelukauden aikana toteutetaan strategiaan sisältyvä toimenpide-ohjelmaa ottaen huomioon TEM- konsernin tietohallinnon kehittämissuunnitelmaa ja toimenpideohjelmaa (mm. kokonaisarkkiteuuri, rekisterien yhtenäistäminen, muiden viranomaisrekisterien yhteiskäyttö). ICT- järjestelmiä ajantasaistetaan ja yhtenäistetään. Työ sovitetaan yhteen valtion konsernitason IT- hankkeiden kanssa. Sähköisten palvelujen linjaus uusitaan ja palveluja kehitetään asiakkaiden tarpeiden (mm. kemikaali- ja palveluvalvonnan asiakkaat) mukaisesti.

Keskeiset tavoitteet ovat:

- prosessit ovat yhdenmukaisia ja tehokkaita,
- tuotokset ovat laadukkaita ja hyödynnettyjä,
- uudet toiminnot on vakiinnutettu,
- toimintaprosessien sähköistämistaso kasvaa (vertailukohta v. 2009 taso), keskeiset prosessit on sähköistetty,
- kaikkien toimialojen lomakkeet ovat verkossa,
- viranomaisrekisterien yhteiskäyttö lisääntyy sekä
- toimintaa ja palveluja koskevien arviointien tulokset ovat hyvää tasoa; prosessit osiossa 70 % (EFQM).

Tehokasta kansallista ja kansainvälistä työnjakoa ja yhteistyötä kumppaneiden kanssa

Kansainvälisen toiminnan linjausta päivitetään ja toteutetaan. Tavoitteena on lisätä yhteisiä valvonta-, viestintä ja T&K- projekteja sekä osallistua yhteisöläinsäädäntöä koskeviin toimeenpanotehtäviin. Yhteistyötä elinkeinotoiminnan ja kaupan kannalta tärkeiden valtioiden (Venäjä, Kiina) kanssa vahvistetaan.

Keskeiset tavoitteet ovat:

- yhteistyöprojektien ja muun yhteistyömuotoisen toiminnan osuus kasvaa,
- yhteistyö on suunnitelmallista ja tehokasta,
- viranomaisten ja muiden sidosryhmien osallistuminen Tukesin projekteihin lisääntyy,
- vaikutetaan johdonmukaisesti EU:n kemikaali-, tuote- ja olosuhdevalvontapolitiikkaan,
- osallistutaan suunnitelmallisesti valvonta- ja toimeenpanoyhteistyöhön (kemikaalituotevalvonnassa erityisesti: keskeiset toimielimet määritetty, arvioitavat aineet priorisoitu),
- EU-yhteistyöprojektien ja muun yhteistyömuotoisen toiminnan osuus kasvaa (strategisesti merkittävät),
- yhteistyö kolmansien maiden kanssa vakiintuu (yhteydet, tietojenvaihto/ Kiina, Venäjä, muut kaupan ja teollisuuden kannalta tärkeät maat),
- kv- yhteistyössä saatua tietoa hyödynnetään kansallisessa yhteistyössä (viestintä) sekä
- hyviä käytäntöjä kehitetään (esim pohjoismaisen yhteistyön avulla) ja levitetään.

Korkeaa tuottavuutta ja vakaata taloudellista perustaa

Projektitoimintaa käytetään laajasti ja johdonmukaisesti tuottavuuden lisäämiseksi. Ulkoisia palvelujentuottajia käytetään muissa kuin ydintehtävissä.

Keskeiset tavoitteet ovat:

- suunnitelmien toteutumisaste on hyvä (%),
- projektien toteutumisaste on hyvä,
- tuottavuus ja taloudellisuus on valtionhallinnon hyvää tasoa (yli keskitason),
- toimeksiantajaministeriöiden rahoitus kattaa kustannukset,
- ulkoistettujen tehtävien osuus kasvaa hallitusti ja taloudellisesti,
- maksullinen toiminta on kustannusvastaavaa,
- nettobudjetoitu toiminta toteutuu suunnitellusti sekä
- nettobudjetoidulla alueella (kaivostehtävät) on riittävä perusrahoitus.

Henkilöstön käyttö toiminnoittain

Valvontaan ja toimeenpanoon käytetään henkilöstön työajasta runsaat 65 %, viestintään lähes 15 % ja kehitystoimintaan (sisältää myös kansallisen ja kansainvälisen yhteistyön) noin 20 %.

3.3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Ammattitaitoinen ja esimerkillinen johtaminen sekä tehokas johtamisjärjestelmä

Henkisten voimavarojen kehittämistä toteutetaan henkilöstöstrategian ja työhyvinvointiohjelman avulla. Niiden osana ovat mm. johtamisjärjestelmien jatkuva kehittäminen ja palkkausjärjestelmän kannustavuudesta ja kilpailukyvyistä huolehtiminen. Osallistutaan Tulevaisuuden työelämä -hankkeeseen.

Keskeiset tavoitteet ovat:

- henkilöstötilinpäätöksen tulokset ovat vähintään valtion keskimääräistä tasoa,
- Tukesin sisäiset prosessit ovat yhtenäisiä,
- EFQM/johtajuus- osio on tasolla 60,
- henkilöstöstrategia toteutuu suunnitelman mukaisesti sekä
- kilpailukykyinen ja oikeudenmukainen palkkaus.

Tulevaisuuteen suuntautuva osaamisen kehittäminen ydintehtävissä

Osaamisen kehittäminen kohdennetaan ydinosaisiin ja niitä tukeviin perusosaaisiin toimintokohtaisten kehittämissuunnitelmien avulla. Osaamisen kehittäminen sovitetaan yhteen muuhun toimintojen kehittämiseen ja uudistamiseen. Rekrytoinnissa osaamispotentiali on erityishuomion kohteena. Toiminnan kannalta oleellinen osaaminen pyritään säilyttämään muutostilanteessa hyödyntämällä mm. etätyötä. Etäjohtamisosaamisen kiinnitetään erityistä huomiota.

Keskeiset tavoitteet ovat:

- henkilöstön osaamispotentialia hyödynnetään erityisesti uusien toimintojen käynnistämässä,
- kehittämissuunnitelmat toteutuvat toimintokohtaisten osaamiskartoitusten pohjalta,
- osaamisen kehittämiseen on käytetty työaikaa 8 pv/htv,
- varamiesjärjestelmä varmistetaan moniosaamisella sekä
- moniosaaminen ydintehtävissä lisääntyy.

Hyvinvoivan työyhteisön rakentaminen yhdessä

Muutostilanteessa haasteena on säilyttää tukekslaisten työkyky ja motivaatio korkealla. Tähän tavoitteeseen pyritään toteuttamalla henkilöstöstrategiaa ja työhyvinvointiohjelmia yhdessä henkilöstön kanssa.

Keskeiset tavoitteet ovat:

- työilmapiirikyselyjen tulokset ovat (asteikolla 1-5) väh. 3,7 ja vertailutietojen yläpuolella,

- työsuojelusuunnitelma toteutuu,
- yhteisiin arvoihin ja pelisääntöihin on sitouduttu sekä
- yhteishenki ja ilmapiiri paranee.

3.4 Kehityshankkeet

Tukes käyttää vuositasolla 1,5 milj. euroa hanke/projektitoimintaan. Tämä jakautui vuonna 2011 seuraavasti:

- ICT-kehittäminen 70 %, josta substanssirekisterien kehittäminen kolmasosa
- tutkimus ja selvitykset: 15 %
- viestintä: 15 %

Vuonna 2011 valmistuva tietohallinto-strategia määrittää tarkemmin tietohallintoon liittyvien toimenpiteiden ja projektien aikataulut. Merkittävimpiä projekteja ovat rekistereiden yhdenmukaistamishankkeet, mineraalirekisterin jatkokehitys ja valtion yhteisten tietohallintojärjestelmien käyttöönotto (Virtu, Valda ym) ja toimintajärjestelmän jatkokehitys.

4 Resurssisuunnitelmat

Henkilöstö

Tuottavuusohjelman henkilöstövähennys vv. 2007 – 2011 13,6 htv toteutuu. (sisältää Kuluttajavirastosta siirtyneen 0,6 htv:n). Kemikaalituotevalvonnan tehtäviin sisältyy yhteensä 2 htv vähennys vv:lle 2014 - 2015. Vähennykset kohdennetaan ensisijaisesti eläköitymisen yhteydessä vapautuviin virkoihin. Vähennystä ei kohdenneta SM:n, YM:n ja LVM:n toimintoihin.

HTV	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	TP	TP	TA	TAE	TTS	TTS	TTS	TTS
Htv (2007:117)	113	123	200,5	216	216	215	214	214
Tuottavuusohjelma (kum. lkm)	-5	-9	-13,6	-13,6	-13,6	-14,6	-15,6	-15,6
Muut muutokset (kum. lkm)			+96,5	+112	+112	+112	+112	+112

Määräraha

Tehtävien laajentumisen ja alueellistamisen aiheuttamat pysyvät menolisäykset esitetään kehittämisehdotuksessa.

Peruslaskelman mukainen rahoitus vuosille 2012–2016 on esitetty alla olevassa taulukossa. TAE 2012 määrärahaa on korjattu vv:na 2013–2016 kevään 2011 kehyspäätöksen muutoksilla.

Rahoitus (1000 €)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	TP	TP	TA	TAE	TTS	TTS	TTS	TTS
TEM	10 142	11 510 ²	16 628	18 200	18 050	17 945	17 890	17 890
- Lisätalousarvio		48	757					
- Siirtyvä erä (SE)	689	661 ³	497					
TEM yhteensä	10 831	12 219	17 882	18 200	18 050	17 945	17 890	17 890
<u>Muu rahoitus</u>								
SM rahoitus	576	520	540	540	540	540	540	540
YM rahoitus	298	403	408	437	437	437	437	437
LVM rahoitus	135	135	135	135	135	135	135	135
Muu rahoitus yht	1 009	1 058	1 083	1 112	1 112	1 112	1 112	1 112
Tulot (12.30.20)	1 407	1 147	2 700	3 280	3 240	3 240	3 240	3 240

² ei sis. Kainuun ELY:lle siirrettyä 30 000 euroa

³ ei sisällä Kainuun ELY:lle siirrettyä 7 000 euroa

Kehittämismuutosehdotus

22.9.2011

Perustelumuu-
tosehdotus

Turvallisuus ja kemikaalivirasto (Tukes) esittää menokehystä tarkistettavaksi seuraavasti:

Tukesin toimialan lainsäädäntö perustuu pääosin EU:n normeihin (asetuksiin ja direktiiveihin). Tukesin tehtäväksi on tullut ja tulossa asetusten ja direktiivien edellyttämiä uusia viranomaistehtäviä erityisesti tuotevalvonnassa; esim. REACH-, CLP-, kasvinsuojeluaine- ja biosidi- sekä rakennustuoteasetukset, ja torjunta-aineiden kestävä käytön direktiivi, EU:n markkinavalvonnan yleisestä tehostamisesta aiheutuvat lisätehtävät (NLF), energiamerkintädirektiivit, ns. EcoDesign- ja palveludirektiivit, ADR- ja RID- puitedirektiivien sekä kuljetettavien painelaitteiden direktiivin yhdistäminen (LVM). Muutoksista aiheutuu Tukesille merkittävä määrä uusia ja lisätehtäviä, joiden hoitamiseen tarvitaan lisävoimavaroja. Kemikaalituotevalvonnan tehtävien osalta henkilötarve on määritelty kemikaalituotevalvonnan kehittämishankkeen (KEVAKE) yhteydessä. Lisähenkilöstön tarve on yhteensä 6 htv (4 kemikaalituotevalvonta, 1 EcoDesign- valvonta ja 1 rakennustuotevalvonta(YM)).

Tukesiin 2011 alusta siirtyneen kemikaalituotevalvonnan kesällä 2011 siirtyneen uuden kaivoslain tehtävien perusrahoitus on alimitoitettu. Rahoitusvaje aiheutuu pääosin Tukesin toimintamallista, jossa käytetään paljon ulkoisia asiantuntijapalveluja, mm. tietohallinnossa, viestinnässä, tukipalveluissa sekä T&K- toiminnassa. Tukesin toimintojen osittaiset alueellistamiset ovat myös aiheuttaneet perusmenojen lisäyksiä (vuokrat, tietoliikenne, atk-käyttö-, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut). Myös kehitystyön, erityisesti T&K- toiminnan ja viestinnän rahoitus on riittämätön. T&K- toiminta on edellytys riskiarviointiin perustuvalla toiminnalla ja osa Tukesin kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä. Viestintä on tehokas ja taloudellinen tapa aikaansaada turvallisuutta ja luotettavuutta. Kaivosviranomaistehtävissä toiminnat Rovaniemellä ja Helsingissä sekä vanhan ja uuden kaivosrekisterin käyttö aiheuttavat usean vuoden ajan päällekkäiskustannuksia.

Muutosehdotuksessa on huomioitu kemikaalituotevalvonnan tehtäviin 4 htv 2013, 1 htv 2014. Lisäksi on huomioitu tila-, ICT- järjestelmien kehittämis- ja ylläpitokulut, matka-, tietoliikennekulut sekä lisäykset T&K- toimintaan ja viestintään. Alueellistamisen menolisäykset on huomioitu muissa menoissa.

Muutosehdotus (1000 €)	2013	2014	2015	2016
- lisähenkilöstö:				
- kemikaalituotevalvonta 2 +2 htv,	140	280	280	280
- EcoDesign 1htv (2014)			60	60
- muut menot (ICT, ostopalvelut)	550	550	570	570
- T&K	120	120	120	120
Lisäys yhteensä	810	950	1 030	1 030